

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΕΡΙ

ΖΩΩΝ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ

ΒΙΒΛΙΑ ΙΖ΄.

AELIANI

DE

NATURA ANIMALIUM

LIBRI XVII.

PARS ALTERA.

41

*Cum animadversionibus Conradi Gesneri, et Danielis Wilhelmi Trillerii
curantibus Abrahamo Grandino*

Londoni, excudit Gulielmus Bowyer

1744

615 pp.

C A P. XLIII.

De Pantheris Cariae et Lyciae.

PANTHERA in Caria et Lycia non est iracunda; neque saltu admodum valet; corpus ei oblongum, et quanquam hastilibus et lanceis vulneretur, resistit tamen, nec facile concedit ferro, juxta illud Homeri:

Quae, quamvis ferro fuerit transfixa, repugnat.

C A P. XLIV.

De Rhinocerote, et quemadmodum pugnat contra Elephantum.

RHINOCEROTIS figuram nimis frivolum esset describere, quum permulti ex Graecis et Romanis, qui illum viderunt, ejus formam plane sciant; at enim vim illius et naturam actionum non alienum est exponere. Quod in summa nare cornu gerit, cujus mucro acutus existit, ex eo nomen trahit; neque ipsum illud de robore concedit ferro. Quod quidem ipsum, cum est contra elephantum pugnaturus, saxis exacuit et limat: cetera non ei paria cum elephanto, utpote qui procerissimus est, et fortissimus; cornu igitur cuspidato elephanti crura subiens alvum discerpit, et lacerat; isque, effuso sanguine, decumbit. Pugna autem eorum est de pastionibus, multosque elephantos ita periisse evenit. At si alvum non praecoccuparit rhinoceros, sed inter hunc conatum ab elephanto praeveniantur, illius promuscide apprehensus attrahitur, ac retinetur, et dentibus ceu securibus conscinditur. Tametsi enim ejus pellis ea existat firmitate, ut aegre jaculo penetrari queat; tamen tam violentus est elephanti impetus, ut eam irajiciant.

Κ Ε Φ. μγ.

Περὶ Παρδάλεων Καρικῶν τε καὶ Λυκιακῶν.

Παρδαλις Καρική καὶ Λυκιακή ἐκ ἑσσι μὲν θυμική, ἐδὲ οἷα
 σφόδρα αἰλική εἶναι, τὸ σῶμα δὲ μακρὰ τιτρωσκο-
 μένη δὲ καὶ δόρασι καὶ αἰχμαῖς ἀντίτυπός ἐστι, καὶ ἐ βραδίως τῷ
 Σιδήρῳ εἴκει, τῆτο δὴ τὸ Ὀμηρικὸν δρῶσα.

Ἡ ῥά γε καὶ περὶ δερὶ πεπαρμένη ἐκ ἀπολήγει.

Κ Ε Φ. μδ.

Περὶ Ῥινοκέρως, καὶ ὡς ἀγωνίζεται πρὸς Ἐλέφαντα.

Ρινοκέρως εἶδος γράφειν τρισέωλόν ἐστιν, ἴσασι γὰρ καὶ Ἑλ-
 λήνων πολλοὶ καὶ Ῥωμαίων οἱ τεθεαμένοι· τὰ δὲ ἴδια
 αὐτῆ κατὰ τὸν βίον εἰπεῖν ἐ χειρόν ἐστιν. Ἐπ' ἄκρας τῆς ῥίνος
 τὸ κέρασ φέρει, ἔνθεν τοι κέκληται· καὶ ἑσσι μὲν ὀξύταλον ἐπ' ἄ-
 κρας, Σιδήρῳ δὲ τὸ καρβερὸν αὐτῆ προσεΐκασαι. Ταῖς πύτραις
 γε μὴν αὐτὸ παραλίβων, εἴτα ἐπιθήσει ἐλέφαντι ὁμόσε ἰών·
 τὰ δὲ ἄλλα ἐκ ὧν ἀξιομάχος, διὰ τε τὸ ἐκείνη ὕψος, καὶ τὴν
 ῥώμην τὴν τῆ θηρὸς τὴν τοσαύτην· ὑπείσιν ἔν αὐτῆ τὰ σκέλη
 καὶ τὴν νηδὺν ὑπολέμνει τε, καὶ ὑποσχίζει τῷ κέρατι· ὁ δὲ ἐ μετὰ
 μικρὸν ἐκρυένλος οἱ τῆ αἵματος καλολισθαίνει. Μάχη δὲ ῥινο-
 κέρως πρὸς ἐλέφαντα ὑπὲρ τῆς νομῆς ἐστι, καὶ πολλοῖς ἐλέφα-
 σιν ἐντυχεῖν ἐστι τεθνεῶσι τῆτον τὸν τρόπον. Ἄν δὲ μὴ φθάσῃ
 ὁ ῥινοκέρως δρᾶσας τῆτο, ἀλλὰ ὑπορέχων πως ὑποπεσόντος πι-
 εσθῆ, περιβαλλόμενος τὴν προσοσκίδα καὶ καλέχει, καὶ πρὸς ἑαυ-
 τὸν ἔλκει, ἐμπίπτων τοῖς κέρασι κατὰκόπτει ὡς πελέκυσιν. Εἰ
 γὰρ καὶ φορίνην ὁ ῥινοκέρως ἔχει σερραῖν, καὶ δυσδιακόνησον,
 ἀλλ' ἢ βία τῆ ἐμπίπτοντος μάλα καρβερᾶ.

1112 ANIMADVERSIONES

σάτυροι.] Solinus cap. 27. *Inter simias habentur et sphinges, villosae comis (ms. comas) mammis prominulis ac profundis, dociles ad feritatis oblivionem. Sunt et quas vocant satyros, facie admodum grata, gesticulatis motibus inquietae.*

ἢ τέτες γε αὐτές] *Mediceus, ἢ τέτες γε αὐτές.*

Σύειγας Αἰγυπτίας] *Al. σύειγας. GESNER. nec aliter Mediceus. Supra lib. vi. cap. 43. Σύειγας μὲν Αἰγυπτίας ἄδουσι οἱ ὑψηλοφῆες· ἄδουσι ἢ λαβυρίθους τινὰς Κρηλικὰς ἐκείνοι τε αὐτοί, ἢ τὸ ἤ ποιητῶν Φύλον. Et seq. cap. auctor jungit σύειγας et ὄδους κρύπτας. Ceterum pro Αἰγυπτίας rescripti Αἰγυπτίας.*

λοφοδίων] *λοφιδίων vel λοφίων. GESNER. Mediceus, λοφιδίων.*

πάτης] *Al. πάγος, id est, frigore. GESNER.*

ἢ μὲν χιλιῶνα] *Mediceus, τινὰ χιλιῶνα.*

Φλοιῶ.] *Mediceus, Φλυῶ pro Φλυσῶ. Hesychius, Φλυσός, σοῦθη· οἱ ἢ Φλοιός.*

πάλαι,] *πάλιον. GESNER. De formicis Indicis egit Auctor lib. iii. cap. 4.*

CAP. XVI. Ἰνδικοῖς] *Al. Ἰνδοῖς. GESNER.*

χάσμα Πλάτωνος] *Oris Platonii etiam meminit Strabo lib. xiii. IDEM.*

σύειγες,] *σήειγες. IDEM.*

CAP. XVII. πλατῶς ἢ ἐ.] *Similiter habet Plinius lib. vi. cap. 22. GESNER.*

γίνοντος.] *φαίνοντος. IDEM.*

χελώνειον,] *χελώνιον. IDEM.*

ἀσμήνοισι] *Legendum apparet ἀσμήνωσι. TRILLER.*

χελώνειον,] *χελώνιον. GESNER.*

CAP. XVIII. (κισθαφόρα)] *Al.*

κισθαφόρα. GESNER. atque Mediceus.

Καλιγῆλαι.] *Καλιγῆλαι Gyllius. Plinius enim (lib. vi. cap. 19.) Calingas nominat. GESNER.*

Διὰ μέγεθος ἄρα] *Mediceus, διὰ ἢ μέγεθος ἄρα.*

ἀλλὰ ἡπειρώτης μὲν βίον τέλεισι,] *Mediceus, ἡπειρώτην.*

τὴν περὶ χρομῆν] *τὴν περὶ χρομῆν, vel περὶ χρομῆν. GESNER.*

μῆτις ἢ λεόντων] *Al. μὲν λεόντων. IDEM.*

ἢ κέσσει σωμάτων (συμπλέκειν εἰς τερατεῖαν ὄψεων ἀκελευσῶσαι] *Cl. Wardus legendum suspicabatur κέσσειν χρωμάτων. De pictoribus enim loquitur Auctor, eorumque duo memorat officia, delineationem et colorum mixturam.*

CAP. XIX. ἢ ἄλλο ἕτερον εἶπον] *Supra lib. ii. cap. 45.*

ὅσα ἐπιπίπτει ποτὲ εἰς δίκτυον] *Mediceus, ἐπιπίπτει.*

ἀναβιώσκει] *Forte ἀναβιώσκει scilicet φασί, nisi ἀναβιώσκει active capiatur, ut ἀναβιώσκει. GESNER.*

CAP. XX. καθαρίζωνον.] *Καθαρίζωνον potius legendum docet summus Bochartus Hieroz. P. i. lib. iii. cap. 26. pag. 934. TRILLER.*

pedibus inarticulatis] *Pedum digitis indivisis. Gyllius ex Aristotele. GESNER.*

ἔχει θυμόν] *ἔχει θυμόν. IDEM.*

μέγας θανάτης] *Addo πόν. IDEM.*

πρὸς ἢ Θήλειαν,] *Scilicet inde pictum, quod ad mulierem virginem accedat. IDEM. Figmentum a cl. Gesnero memoratum intelliget lector. Innotescet ex iis, quae adfert idem lib. i. De quadrup. vivip. pag. 784. atque etiam ex opere Petri Candidi De animantium naturis atque formis etc. libris quinque comprehensq, quorum primo descri-*

describuntur animalia quadrupeda centum sex. Secundo, volucrum naturae: aves numero cxvi. et quadrupeda atque terrestria. Tertio, belluarum marinarum et piscium omnium naturae et formae. Monstra lii. pisces marini et fluviatiles cii. et belluae marinae. Quarto, serpentum et vermium natura, num. li. Quinto, res memoria et annotatione dignae. Hujus operis in pergamenis exarati et in Bibliotheca Vaticana adservati notitiam debet celssissimo atque eminentissimo principi, VALENTI GONZAGAE, S. R. E. cardinali, et Summo Pontifici, BENEDICTO XIV. Romanam sedem propriis virtutibus hodie exornanti, ab intimis consiliis atque secretis, qui pro summa sua erga me benevolentia prologum operi praefixum et caput, quo Monoceros describitur, etiam mecum communicavit; quorum utriusque conspectum hic repraesentare mihi operae pretium visum fuit.

M O N O C E R O S .

“ *Monoceros sive Unicornus*, qui
 “ Graece etiam *Rhinoceros* dicitur,
 “ quia in summitate narium
 “ prope frontem cornu habet; animal
 “ eximium et praegrandi corpore,
 “ brevibus cruribus, et acerrimum
 “ valde, ita ut a nullo capi possit.
 “ Nam obstantia quaeque perfringit:
 “ huic color buxeus est, cornu longitudo
 “ septem et amplius pedum mensuram
 “ excedit, ut ipsi Papias et Neapoli
 “ ex dissectis vidimus, a quo nec
 “ elephas tutus est corporis sui
 “ magnitudine: id saxum attritum acuit
 “ ad pugnam. Nam cum elephante
 “ nonnunquam congreditur, et ventre
 “ perfossus terrae sternit. In

“ excelsis montibus habitat, et vastis
 “ solitudinibus. Tanta vero cornu
 “ ejus contra venena vis est, ut locis,
 “ in quibus magna serpentum copia
 “ est, nullum animal ad potum
 “ accedere audeat, nisi unicorno
 “ praecedente. Nam ex ipsa
 “ sae capitis mole terrae acclivis
 “ dum bibere affectat, caput aquae
 “ immergit, eoque modo cetera
 “ turba insequentium bestiarum
 “ te potum haurit.

“ Ferunt hac arte intercipi a venatoribus:
 “ Puella virgo sola in sylvis
 “ collocatur, ad quam visam unicornus
 “ accedens, nativitate deposita,
 “ quasi pudicitiae ejus aemulus
 “ caput gremio sedentis imponens
 “ requiescit, sic clanculum aggressus
 “ a venatoribus interimitur
 “ subita vi; nam vivus capi aut
 “ mansuescere nullo pacto potest.
 “ Qua in regione nascatur incertum.
 “ Nam in India videri, non nasci
 “ putant.”

Hactenus de monocerote P. Candidus,
 cujus praefatio hujusmodi est:

“ PETRI CANDIDI de omnium animantium
 “ naturis atque formis, nec non rebus
 “ memoria et annotatione dignis,
 “ ad illustrissimum principem D. LUDOVICUM
 “ GONZAGAM, Mantuae marchionem,
 “ liber primus incipit feliciter.

“ Cum Neapoli otiosus degerem, et
 “ legendi studio singula, ut fit, diligentius
 “ exquirerem, incidi in nonnullos
 “ commentarios ab ignaro quodam editos
 “ de naturis animantium, qui nec orationis
 “ nitorem, nec sententiarum elegantiam
 “ ullam saperent. Ego vero cum
 “ varietate rerum, tum admiratione
 “ naturae ipsius motus statui, quicquid
 “ otii mihi superesset,

“ ad eorum scriptionem cultumque
 “ transferre, omniaque a me ipso
 “ denuo inchoare, ut et aliis pro-
 “ deffe possem non inutili et ju-
 “ cunda lectione fatigatus, et in his
 “ retrectandis, de quibus saepenu-
 “ mero dubitasse memini, mihi ipsi
 “ non obessem. Eo profecto ni-
 “ hil utilius agere poteram, quam
 “ quae notitia dignissima erant, in
 “ lucem edere, vel quae ab aliis
 “ aut confuse annotata aut inele-
 “ ganter perscripta fuerant, Latine,
 “ ut sic dixerim, proferre.
 “ Quinque igitur mensium spatio
 “ totidem libellos carptim exaravi,
 “ additis memoria et annotatione
 “ dignis rebus: ut haberent, qui
 “ notitia earum oblectantur, volu-
 “ ptatem, et qui stylum non om-
 “ nino negligunt, loquendi digni-
 “ tatem, quam imitari aut certe
 “ non aspernari possent. Hos igitur
 “ libros, princeps illustrissime,
 “ ΛΥΔΟΝΙΣ, marchio, splendor
 “ Gonzageae domus, qui Virgilio
 “ cive tuo gloriaris, antiquissimam-
 “ que urbem ac clarissimam sub
 “ imperio tuo possides, inter cete-
 “ rorum librorum contubernium,
 “ qui in penetralibus aulae tuae
 “ continentur, admitti non dedig-
 “ nabere. Habebis enim cum qui-
 “ bus nonnunquam oblectari possis
 “ a curis vacuus et depositis seor-
 “ sum feriis admirandas naturae res
 “ non sine jucunditate dignoscere.”

“ Verum ne quis temere ea nos
 “ asseruisse arbitretur, quae a com-
 “ muni hominum notitia abhorre-
 “ videantur, auctoritatem scribendi
 “ sumpsimus a viris gravissimis at-
 “ que doctissimis, quorum nomina
 “ propriis locis assignavimus; ab
 “ exteris Homero, Aristotele, Theo-
 “ phrasto, Theopompo, Adelino

“ Philosopho, Plutarcho, Galeno,
 “ Basilio, et Zoroastre; a nostris
 “ Virgilio, Lucano, Gratio, Juve-
 “ nali, praeterea Cicerone, Seneca,
 “ Varrone, Plinio, Apuleio, So-
 “ lino; item ab historicis, Caio
 “ Caesare, Cornelio Celfo, Curtio
 “ et Pomponio Mela in plurimis;
 “ a sanctioribus, Ambrosio, Hiero-
 “ nymo, Augustino, Gregorio,
 “ quos nullo ordine adscribere com-
 “ pellimur. Isidorum non tam au-
 “ thoritate, quam veritate assu-
 “ re visum fuit, cum ab aliis scri-
 “ pta fidelissime transfulerit. His
 “ et insertum est Vberti testimo-
 “ nium, parentis mei optimi atque
 “ doctissimi. Sic igitur dicere ag-
 “ grediar. Omne animal, quod
 “ duos aut quatuor aut nullos pe-
 “ des habet, sanguine alitur.”
 Haetenus P. Candidus.

Περσιών] Πρασίαν. GESNER.

κτ' τὰς θείας πανηγυρικὰς τῶν τῶν ἢ
 αἰλῶναι πόλι εἰδὲς μέμνη]. Τέλειαν.
 Gyllius. IDEM. Mediceus, κτ' τὰς
 θείας τὰς πανηγυρικὰς. Τέλειον ἢ αἰλ.
 π. ὁ μέμνη].

CAP. XXI. Ὑπελθόντι τὰ ὄρη] Ὑ-
 περελθόντι τὰ ὄρη. Gyllius. GESNER.

Πρασιός] Περσιός. GESNER.

CAP. XXII. Σκιρῶται] Scyritae
 Plinio lib. vii. Gentes sunt inter
 Nomadas Indos, quae narium loco
 foramina tantum habent. GESNER.
 Συρικῶται potius legendum, quomodo
 et apud Plinium lib. vii. cap. 2.
 pag. 401. docet If. Vossius in Ob-
 serv. ad Pompon. Melam. pag.
 596. edit. recentissimae. Sed hoc
 laeve prae eo, quod sequitur. Ibi-
 dem enim in textu corruptissime le-
 gitur ἐν θαλάσῃ, quod modo lau-
 datus Vossius, loco citato, pro mira
 sua, qua pollebat, ἀσοχία acutissi-
 me et verissime mutandum censet

in